

شماره :

تاریخ :

پیوست :

بسمه تعالی

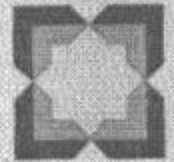
((دستورالعمل مدیریت نگهداری و توسعه فضای سبز شهری))

مقدمه:

با توجه به اهمیت فضای سبز شهری در ارتقاء کیفیت محیط زیست شهری و ارائه خدمات اجتماعی و اکولوژیکی به شهروندان، توسعه کمی و کیفی فضای سبز می‌بایست مورد توجه مدیریت شهری قرار گیرد. دستیابی به این مهم مستلزم شناسایی کلیه فاکتورهای تاثیر گذار در فرایند برنامه ریزی، طراحی، اجرا و نگهداری فضای سبز منطبق با شرایط زیست محیطی هر شهر می باشد. در این راستا رعایت ضوابط و مقررات طرح های مصوب بالادستی، مدیریت اصولی بر منابع آب و آبیاری فضای سبز، انتخاب و کاشت گونه های گیاهی کم نیاز و سازگار با اقلیم منطقه و نگهداری مطلوب فضاهای سبز، از اهمیت ویژه ای برخوردار می باشد که این دستورالعمل با هدف راهنمایی شهرداری ها کشور در موضوعات مورد اشاره در سرفصل های زیر تدوین شده است.

الف) اعمال مدیریت بر منابع آب و آبیاری فضای سبز:

- انجام مطالعات و اجرای طرح های جداسازی شبکه آب فضای سبز از شبکه آب شرب و تامین آب فضای سبز از منابع آب غیرقابل شرب و پساب تصفیه شده در شهرها با هماهنگی دفاتر فنی استانداری های کشور.
- پیگیری جدی در خصوص طراحی و اجرای سیستم های آبیاری تحت فشار (قطره ای، بارانی، میکرو و ...) برای افزایش راندمان آبیاری و جلوگیری از هدر رفت آب در فضای سبز شهری
- اعمال مدیریت بر زمان و شیوه آبیاری، بدین نحو که آبیاری صرفاً در هنگام شب انجام و آبرسانی با تانکر و یا کانال های خاکی تبدیل به سیستم های انتقال آب با خطوط آبرسانی گردد.
- افزایش دور آبیاری (فاصله بین دو آبیاری) با افزایش ظرفیت نگهداری آب و خاک با استفاده از کودهای دلمی والی و سایر مواد استاندارد و همچنین انجام آبیاری عمیق و به میزان کافی.
- آموزش نیروهای آبیاری در فضای سبز و اعمال نظرات کارشناسی بر نحوه آبیاری.

شماره :
تاریخ :
پیوست :

ب) انتخاب و کاشت گونه‌های گیاهی مقاوم به خشکی و مناسب با اقلیم منطقه:

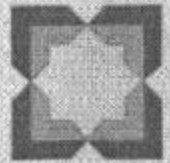
- شناسایی گونه‌های گیاهی با نیاز آبی کم، سازگار و مناسب با اقلیم منطقه.
- کاهش سطوح چمن کاری خصوصاً در بلوارها و حاشیه بزرگراه‌های سطح شهر، پارکهای جنگلی و فضاهای سبز حومه شهر و توجه ویژه به افزایش احجام سبز نسبت به سطوح سبز در فضاهای سبز شهری.
- انتخاب نهال‌های بزرگ و قوی به هنگام خرید گونه‌های درختی و درختچه‌ای و کاشت به موقع آنها با هدف کاهش زمان نگهداری و آبیاری تا رسیدن گیاه به رشد مطلوب و کاهش خطر تخریب نهال‌ها در فضاهای سبز شهری.

ج) عملیات اصلاح خاک کنترل، هرس و کنترل علف‌های هرز:

- اصلاح خاکهای سبک (سنی و سنی لومی) با استفاده از کود دامی و آلی (بیوکمپوست و ...) پوسیده به میزان کافی (حداقل یک چهارم حجم خاک) به جهت افزایش ظرفیت جذب آب خاک و جلوگیری از نفوذ عمقی آب و همچنین افزودن کود دامی و آلی پوسیده در خاکهای سنگین به جهت افزایش نفوذپذیری و تهویه مناسب خاک.
- حذف پاجوشها و تنه جوش‌ها در درختان در طول دوره رشد نهال‌ها و درختان.
- کنترل علف‌های هرز بطور مرتب و کامل جهت جلوگیری از اتلاف آب آبیاری و افزایش قدرت رقابت گونه‌های فضای سبز.

د) مدیریت توسعه فضای سبز:

- توسعه فضای سبز براساس عرصه‌های پیش بینی شده در طرح‌های توسعه شهری (هادی، جامع و تفصیلی)، منابع آب در دسترس و پیش بینی شده در مطالعات طرح جامع آبرسانی فضای سبز، منابع مالی و انسانی شهرداری و استانداردهای ابلاغی صورت گرفته و به جنبه‌های زیست محیطی، تفریحی و تفریحی و منظر سازی شهری فضای سبز توجه ویژه شده و از توسعه فضای سبز بدون ضابطه اجتناب گردد.
- طراحی و ایجاد کمربند سبز در اطراف مراکز جمعیتی بزرگ به منظور کاهش آلودگی هوا و ارتقاء شرایط محیطی پایدار و پیشگیری از ساخت سازه‌های غیر مجاز و گسترش بی رویه شهرها.
- توجه جدی به تهیه طرح کاشت فضای سبز با رویکرد استفاده از گیاهان زینتی کم نیاز و مقاوم به شرایط زیست محیطی منطقه با بهره‌گیری از کارشناسان متخصص قبل از اجرای هرگونه فضای سبز شهری.

شماره :

تاریخ :

پیوست :

- بکارگیری نیروهای فنی متخصص در شهرداری‌های کشور (ترجیحاً فارغ التحصیلان رشته مهندسی فضای سبز) با طی مراحل قانونی.
- شناسایی راهکارهای اجرایی جهت جلب مشارکت مردمی در حفظ و نگهداری فضای سبز در شهرها و ارائه راهکارهای تشویقی جهت توسعه فضاهای سبز خصوصی، نیمه خصوصی و فضاهای سبز عمودی و بام های سبز
- مناسب سازی پارکها و فضاهای سبز شهری (معايير، دسترسی ها و ...) برای استفاده معلولین و سایر گروههای آسیب پذیر (کودکان ، سالمخوردگان و ...)
- جلوگیری از تغییر کاربری های فضای سبز، باغات و اراضی منابع طبیعی واقع در طرح های مصوب شهری به سایر کاربری ها با استناد غیراصولی به مواد قانونی موجود (کمیسیون ماده ۱۲ و ۱۴ قانون زمین شهری و کمیسیون ماده ۵ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران)
- جلوگیری از تخریب فضای سبز شهری در مراحل اجرای پروژه های عمرانی و تعریض معابر و ساخت و سازها در شهرها
- استفاده حداکثری از پتانسیل های قانونی جهت جلوگیری از تخریب باغات و فضای سبز شهری
- بهینه سازی مصرف انرژی و ترویج استفاده از انرژی پاک در پارکها و فضای سبز شهری با بهره گیری از پتانسیل قانونی بند ز تبصره ۹ قانون بودجه سال ۱۳۹۲